HAMMASTEKNIKKO

Suomen Hammasteknikkojen Liitto ry:n julkaisu

NO 1 TAMMIKUU 1939 • 1. VUOSIKERTA

NUFORM-hampaat

ovat edelleenkin laadultaan voittamattomia.

Kymmenen
vakuuttavaa seikkaa
jotka puhuvat

NUFORM-hampaiden

käytön puolesta

- **Luonnonmukaisuus**
- **Luonnolliset uurteet**
- **Luonnonmukaiset värivivahteet**
- **Täydellinen sovitusmahdollisuus**
- **Parannettu nastakiinnitys**
- **Ensiluokkainen posliini**
- **Ohuemmat etuhampaat**
- **Luja purentakestävyys**
- **Täydellinen muotovalikoima**
- **Eivät ole kalliimpia**

Parhain keino vakuuttautua NUFORM-hampaiden paremmuudesta on tilata niitä valikoima seuraavaa työtä varten.

HAMMAS OY

P. Esplanaadikatu 25 B - Puh. 21433 & 63680

Ash'in kautsu ...

sen vertaista ei ole

- *helppo täpätä*
- *suussa muuttumaton*
- *kestävä*
- *joustava*

Laatutarpeita aina saatavissa meiltä

Yksinmyyjä Suomessa:

OY. DENTALDEPOT AB.

Tukkumyyjä: The Amalgamated Dental Co. Ltd., London W. 1. Piccadilly

Parempia valutuloksia

B.D.G.

valukoneella

Hinta mk 2.500:—

Myy: Hammasväline Oy. Helsinki

HAMMASTEKNIKKO

Suomen Hammasteknikkojen Liitto ry:n julkaisu.
1. vuosikerta 1939

Toimituskunta:

Vastaava- ja päätoimittaja, *K. A. Suckman.* os. Eerikinkatu 25. A. Puh. 38 944. Muut jäsenet: *G. Koskinen. Paavo Koivula. V. Raij.*

Arv. Ammattitoveri

Otamme taas pienen askeleen eteenpäin: Lehden avulla lähemmäksi toisiamme.

Ammattikuntamme on pienuudestaan huolimatta hajaantunut maamme eri kolkkiin, ja yhteiset harrastukset jäävät laimeiksi. Varsinkin maaseutujäsenet ovat harvoin tilaisuudessa ottamaan osaa yhteisiin kokouksiimme ja esittelytilaisuuksiin, joita liiton ja hammastarvikeliikkeiden taholta järjestetään mm. ammattialan uutuuksien tunnetuksi tekemiseksi. Tätä puutetta on lehtemme osaltaan tarkoitettu poistamaan.

Paitsi ammattialan uutuuksia, tullaan lehdessämme julkaisemaan jatkoartikkeli hammastekniikasta kokonaisuudessaan. Ammattialaa koskevia kirjoituksia laadittaessa käytetään apuna lähdekirjallisuutta ja käännöksiä ulkolaisista ammattilehdistä. Lisäksi tulee julkaisu toimimaan liiton tiedoitusvälineenä.

Julkaisun ilmestymistä ei toistaiseksi voida sitoa määräajoiksi, mutta tarkoituksena on saada se ilmestymään ainakin pari kertaa vuodessa.

Hammastekniikkaa kehitetään suuremmissa sivistysmaissa hyvin tarmokkaasti. Ammatissa on havaittavissa kiihkeää

yritteliäisyyttä, joka monasti näyttää aivankuin väkisin repivän itseänsä irti vanhasta. Hammastekniikassa kokonaisuudessaan on havaittavissa jonkinlainen murrosaika. Uusia teorioita ja työmenetelmiä keksitään. Niinpä teräs pyrkii kullan tilalle, samoin kaikenlaiset kautsunkorvikeaineet pyrkivät työntämään syrjään kautsukin. Ja vielä on mainittava tukiproteesit, jotka valumenetelmänsä puolesta kuuluvat uudempaan hammastekniikkaan, sekä yhä monipuolistuva porsliinitekniikka.

Paljon voi huomenna olla toisin kuin tänään.

Kaikki edellämainitut seikat kehoittavat liittoa julkaisutoimintaan, ja toivommekin, että kaikki hammasteknikot ja hammastekniikkaa lähellä olevat piirit suhtautuisivat yritykseemme myötämielisesti.

Kutsu

Suomen Hammasteknikkojen Liitto r.y:n vuosikokoukseen 21 p:nä tammikuuta 1939 klo 19,30 hotelli Carltonissa. Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Ilmoitusasiat.
2. Sääntöjen määräämät asiat.
3. Sairasapukassan säännöt.
4. Merkkikysymys. Alustaa *V. Ojanen.*
5. Näyttelykysymys. Alustaa *P. Koivula.*
6. Muut esille tulevat asiat.

Esitystilaisuudesta lähemmin kokouksessa.

Jäsenet joukolla kokoukseen!

Johtokunta.

Hammasteknikkokysymyksistä eri maissa

Norjan Hammasteknikkojen liiton kansainvälinen kongressi Oslossa

Suomen Hammasteknikkoliiton edustajina matkustivat herra Paavo Koivula ja allekirjoittanut syyskuun 1 p:nä Helsingistä Norjan Hammasteknikkojen Liiton järjestämään kongressiin Osloon.

Asemalla oli meitä saattamassa liiton puheenjohtaja herra Emil Railio sekä herrat Y. Raij ja S. Toivonen.

Saavuttuamme seuraavana aamuna Tukholmaan käännyimme ruotsalaisten virkaveljien puoleen, jotka arkipäivästä huolimatta malttoivat lounastaa kanssamme. Herra Staflund sitäpaitsi ystävällisesti vei meidät autollaan kiertomatkalle.

Ruotsin edustajan, herra Oscar Larsonin kanssa jatkoimme matkaamme Osloon. Saavuttuamme perille lauantaina kello 8.30 olivat norjalaiset virkaveljemme meitä vastassa ja opastivat meidät K.N.A.-hotelliin, jonne he olivat majoituksemme järjestäneet. Saatuamme matkatavaramme kaikessa kiireessä paikoilleen, kutsuivat norjalaiset meidät automat-

kalle Oslon läheisyydessä sijaitsevalle Holmenkollenille. Nautittuamme siellä kahviaamiaisen palasimme hotelliimme.

Kansainvälinen kokous alkoi hotellissamme klo 12, jolloin eri maiden edustajat esiteltiin toisilleen. Paitsi sanomalehdistöä olivat läsnä seuraavien järjestöjen edustajat:

Reichnungsverband des Zahntechnikerhandwerks'in edustajana herra *Herbert Hackbarth* Berlinistä, *Dentallaboratorioiden yhdistys:* herra *Harald Nerland* Kööpenhaminasta, *Ruotsin Hammasteknikkoliitto:* herra *Oscar Larson* Tukholmasta, *Göteborgin Hammasteknikkoyhdistys:* herra *Olsson* Göteborgista ja lisäksi kutsuvieraana herra *B. Almér* Tukholmasta, *The Dental Laboratories Association* huomioitsijana herra *S. E. Overington* Lontoosta, *Bergens Tanntekniker förenings Mestergruppe:* herra *A. Presterud* Bergenistä, *Oslon Hammasteknikkoyhdistys:* herrat *H. Melin, O. Rikmond, R. Bye, A. Helgesen.* Norjan liiton hallinto oli mieslukuisasti edustettuna.

Norjalaisen liiton puheenjohtaja, herra G. O. Henriksen piti lounaan aikana tervetuliaispuheen. Meidät suomalaiset toivotti hän tervetulleiksi moitteettomalla suomenkielellä. Ulkomaalaiset esittivät liittojensa tervehdykset ja kiitoksen kutsusta.

Lounaan jälkeen ajoimme kaikki autoilla Sundöya'aan, 50 km. Oslosta sijaitsevaan ulkoravintolaan. Suodakseen meille ulkomaalaisille tilaisuuden ihailla kauniita näköaloja, pysähdyttiin matkalla erään kauniin vuonon kohdalla. Saavuttuamme perille saattoi kongressi Sundöyan kokoussalissa alkaa.

Herra *G. O. Henriksen* toivotti meidät tervetulleiksi neuvotteluihin ja esitelmöi

Hammasteknikkoammatista Norjassa

Hän lausui mm. seuraavaa:

Hammasteknikkoammatti joutui Norjassa vuonna 1937 toukokuun 21 päivänä Kuninkaan välipäätöksellä Norjan ammattilain alaiseksi. Oslon Hammasteknikkoyhdistys oli

jo monena vuonna tai oikeammin aina perustamisestaan saakka vuonna 1929, työskennellyt ammatin saamiseksi ammattilain alaiseksi. Erehdys, josta hän halusi huomauttaa, tehtiin siinä, ettei heti turvauduttu lainoppineiden apuun.

Siitä syystä edistyi asia hitaasti. Useita kokouksia pidettiin ja neuvotteluita käytiin hammaslääkärikorkeakoulun, hammaslääkäriyhdistyksen hallinnon ja viraston kanssa. Näytti siltä kuin hammaslääkärikorkeakoulun hallinto olisi hyvin kiinnostunut asiaan. Pyydettyään kaikilta asianosaisilta lausuntoa asiasta päästiin niin pitkälle, että perustettiin Norjan Hammasteknikkojen Liitto syyskuun 2 päivänä 1934. Asia pääsi parempaan vauhtiin sen jälkeen kuin Norjan hammasteknikkojen koko ammattikunta tuki vaatimusta ammatin laillistuttamisesta.

Ammattinäytteet laadittiin samanaikaisesti kuin hakemus ammattilain alaiseksi jo vuonna 1930 jätettiin virastolle.

Ammattinäytteet ovat jo nyt osoittautuneet vanhentuneiksi, mutta pelosta, että ammatin laillistuttaminen vielä pitkittyisi, ei enää uskallettu muuttaa ammattinäytteitä. Ne ovat seuraavat:

A. Irtoproteeseja:

1. Kokohammasto kautsusta.
2. Metalliproteesi valettuna eli prässättynä kullasta, tahi valettuna aluminiumista.
3. Alaleuan malliin sovitettu Lingual bar, 2:lla klammerilla.

B. Kruunu- ja siltaproteeseja.

1. Juurilevy valettu helposti sulavasta metallista porsliinijuurelle (puhdistettuna).
2. 3-hampaan silta 2:lla tukipilarilla, (richmondkruunu, kruunu ja välihammas).

Paitsi näitä kisällinäytteitä käsittävät kokeet suullisen tutkinnon sekä kätevyys ja työkalujen käyttönäytteen.

Oppiaika on 5 vuotta. Jos kisälli suoritettuaan kisällikokeen, 5 vuoden oppiajan päätyttyä haluaa perustaa oman laboratorionsa, on hänen vielä tehtävä työtä 2 vuotta mes-

tarin luona ennenkuin hän saa ammattiluvan. Hänen on myös suoritettava kurssi kirjanpidossa ja hinnoittelussa, jotta hän pystyisi hoitamaan laboratorionsa kannattavasti ja terveellä pohjalla. Norjalaisen liiton mielestä on erittäin tärkeätä, että teknikko pystyy laskemaan, mitä hänen suorittamansa työ todella maksaa.

Kokeet suoritetaan siten, että tutkijalautakunta tarkastaa ja arvostelee kokeiden suorittajaa hänen ollessa työssään. Tutkijalautakunta käsittää 3 jäsentä. Nykyään on tutkijalautakuntia ainoastaan Oslossa ja Bergenissä. Oslon lautakunta käsittää 2 teknikkomestaria ja kisällin.

Opastukseksi niille hammasteknikoille, jotka aikovat lunastaa ammattiluvan ja perustaa oman laboratorionsa, on Norjan Hammasteknikkojen Liitto laatinut hinnoitteluoppaan.

Norjan Hammasteknikkojen Liiton toiminnan tarkoituksena on ammattitaidon kehittäminen, ammattikunnan yhteiskunnallisten ja taloudellisten olojen huolehtiminen sekä hyvän yhteistyön saavuttaminen liiton jäsenten, paikallisyhdistysten ja ulkomaisten järjestöjen kesken.

Liitto julkaisee omaa aikakauslehteä, joka lähetetään ilmaiseksi jäsenille. Norjan Hammasteknikkojen Liitto on työskennellyt myös oppilaskysymyksen hyväksi ja ollut yhteistyössä Oslon ammatti- ja alkeiskoulujen psykoteknillisten koelaitosten kanssa, joissa on voitu tutkia alalle halukkaita pyrkijöitä. Kysymys ammattikoulujen perustamisesta on myöskin ollut käsiteltävänä. Tämä työ ei ole vielä läheskään valmis, mutta toivottavasti päästään hyvään tulokseen ennen vuoden loppua.

Norjan teknikot tuntevat suurta mielenkiintoa liittoaan kohtaan. Jäsenluku kasvaa nopeasti ja osanotto yleisiin kokouksiin on lukuisa. Useilla jäsenillä on yli vuorokauden kestävä matka kokouspaikkaan. Liiton ja hammaslääkärien keskinäinen suhde on järjestön koko olemassaolon aikana aina ollut erinomainen. Kaikissa tärkeissä kysymyksissä ovat asianomaiset hallinnot neuvotelleet keskenään. Hyvä yhteistyö on osaltaan vaikuttanut siihen, että Norjan hammasteknikot ovat saavuttaneet sen hyvän aseman, joka heillä nyt on. Yhteistyö, paitsi eri järjestöjen kesken, myöskin yksityisten hammaslääkäreiden ja teknikoiden kesken on aina ollut mitä parhain, josta taas on johtunut korkean laadun saavuttaminen työssä.

Norjan hammasteknikoiden liitto on aina koettanut järjestää niin, että liittokokouksissaan on ollut jotakin arvokasta tarjottavaa. Liitto on kutsunut professoreita ja sekä koti- että ulkomaalaisia hammaslääkäreitä ja teknikoita pitämään esitelmiä ja antamaan työesityksiä. Paitsi liiton kokouksia, pitävät paikallisyhdistykset kokouksiaan, joissa myöskin esitelmöidään ja annetaan työesityksiä.

Norjan liiton puheenjohtajan esityksen jälkeen piti Saksan edustaja, herra *Hackbarth* esitelmän

Saksan Hammasteknikoiden oloista

Hän aloitti kiittämällä kutsusta ja esittämällä Saksan hammasteknikoiden tervehdyksen. Herra Hackbarth selosti hammasteknikoiden ammatin ja järjestön kehittymisen historiaa tähän päivään saakka. Saksassa on nykyään 122 hammasteknikkolaboratoriota, jotka ovat yhdistyneet osastoiksi (loosheiksi). 21 osastoa muodostaa taas liiton. Laboratorioissa työskentelee n. 4.500 henkilöä, mestareita ja muita työntekijöitä, joista 550 kisälliä. Saksassa ammatti on lailla suojattu ja ammatinharjoittajien on suoritettava säädetyt kokeet.

Ennenkuin oppilas voi suorittaa kisällikokeensa, on hänen työskenneltävä 4 vuotta mestarinsa edessä. Oppiaikana on useita kokeita, jotka tutkijalautakunta tarkastaa, jotta nähtäisiin pystyykö mestari opettamaan toiselle sen, minkä itse taitaa ja onko oppilas oppinut, mitä hänen olisi pitänyt. Ammattikoulu on pakollinen oppiaikana. Nyttemmin aiotaan perustaa valtion ammattikoulu, johon oppilaat voitaisiin majoittaa ja jossa he, paitsi ammattiopetusta saavat perehtyä myös muihin ammattia koskeviin kysymyksiin. Heil-

lä olisi myös tilaisuus tutustua oppitovereihinsa. Jos kisälli haluaa perustaa oman laboratorion, on hänen suoritettava mestarintutkinto oltuaan ensin kisällinä 5 vuotta. Mestarintutkinto käsittää paitsi ammattinäytteitä myöskin suulliset kokeet. Sitäpaitsi oppilasta kuulustellaan suullisesti, jolloin hänen on osoitettava olevansa perehtynyt laboratorion hoitoon, ammattilakiin, osasto-(looshi-)lakiin sekä ammattia muilla aloilla koskeviin lakeihin (esim. yhteiskunnallisesti). Maan terveydenhoidossa ovat hammasteknikot samalla tavalla kuin hammaslääkäritkin huomattavassa asemassa.

Hän toivoi, että näillä tiedoilla Saksan oloista olisi arvoa muiden maiden teknikoille. Saksalaiset ovat laatineet täydellisiä oppikirjoja teknikoille kirjanpidossa ja hinnoittelussa. Saksan hammasteknikkojen puolesta hän esitti toivomuksen, että saataisiin aikaan kansainvälinen yhteistyö eri maiden teknikkojen hyväksi ei ainoastaan ammatillisesti, vaan myöskin yhteiskunnallisesti.

Ruotsin Hammasteknikoiden edustaja

herra *O. Larsson* pyysi sen jälkeen puheenvuoron ja hän lausui mm. että Ruotsissa on ainoastaan laillistetuilla hammaslääkäreillä oikeus harjoittaa hammaslääkärin ammattia, ja hammaslääkäriä, jota ei ole julistettu lailliseksi, rangaistaan puoskarilain nojalla. Laillistettujen hammaslääkärien luku Ruotsissa oli joulukuun 30 p:nä 1937 2.107. Ruotsin hammasteknikot työskentelevät hyvin epävarmalla pohjalla. Heitä ei ole tunnustettu itsenäiseksi ammattikunnaksi eikä myöskään apuvoimaksi hammaslääkärin ammatissa.

Ruotsissa voidaan hammasteknikot jakaa 3 ryhmään. Ensimmäisen muodostavat laboratorionomistajat, ja tässä ryhmässä on harvoja, jotka harjoittavat laboratoriotoimintaa suuremmassa mittakaavassa. Ryhmän suurin osa työskentelee yksin laboratorioissaan lähetin avustamana. Toiseen ryhmään kuuluvat palkkaa nauttivat teknikot, jotka työskentelevät joko hammaslääkärin luona tahi hammasteknik-

(Jatk. siv. 16.)

Hammastekniikan peruskysymyksiä

Perustava anatomia

Valmistaessaan tekohampaita korvaamaan suusta puuttuvia luonnollisia, tulee hammasteknikon olla selvillä yksinkertaisemmista anatomisista käsitteistä, t.s. suun ja ennenkaikkea hampaiden anatomiasta. Ne seikat, joita tässä tulemme koskettelemaan, ovat teknikoille yleensä tuttuja. Mutta kun silti, niin kummalliselta kuin se ehkä kuulostaakin, olemme tulleet kokemaan, miten heikkoa on anatoomisten seikkojen tuntemus, olemme päättäneet suoda tilaa tälle kirjoitukselle, jota voidaan tavallaan pitää hammastekniikan aapisena.

A. SUUONTELON ANATOMIA.

Suuontelo jakautuu kolmeen osaan:*

1) *Vestibulum oris* (lat. = suun eteinen). Se osa suuta, mikä on hammasrivien ulkopuolella.

2) *Cavum oris proprium* (lat. = suun ontelomainen osa l. suuontelo).

3) *Isthmus faucium* (Nielun suu).

Suuontelolla on ulkoinen aukkonsa huuliraossa *(Rima oris)*. Vestibulum ja cavum oris ovat eroittuneina toisistaan vain silloin, kun hammasrivit ovat kiinnipurtuina. Vestibulum oriksen rajoittaa toiselta puolelta huulet ja posket ja toiselta puolelta hampaat ja hammasliha.

*) Kts. kuva siv. 13.

Cavum oris rajoittuu edestä ja sivuilta hampaisiin ja hammaslihaan, alhaalla kieleen ja suuontelon pehmeään pohjaan ja ylhäällä kovaan kitalakeen ja pehmeään kitalakeen. *Suuonteloon johtava* käytävä rajoittuu ylä- ja alahuuleen *(Labium superius* = ylähuuli, *Labium inferius* = alahuuli). Nämä muodostavat kummallakin puolella suupielen *(Angulus oris)*.

Sekä ylä- että alaleuassa on limakalvopoimu juuri keskiviivan kohdalla leukaan kiinnittyneenä, Frenulum labii superioris yläleuassa ja Fr. l. inferioris alaleuassa. Kummallakin on käytännöllinen arvonsa määrättäessä proteesin keskiviivaa. Huulen sisäpuolen ja hammaslihan vaihdekohtaa sanomme kääntöpoimuksi *(Fornix)*.

Cavum oriksessa on side, joka käy suuontelon pohjalta kielen alapuoleen, ja on simeltään Frenulum linguae. Kummallakin puolen Frenulum linguae'tä on limakalvopoimu *(Plica sublingualis)*. Kolmannen molaarin takana on vielä poimu *(Plica pterygo mandibularis)*. Kaikki nämä limakalvon poimut on tarkoin otettava huomioon proteesia valmistettaessa. Levyn tulee olla niin muovailtu, että näillä ihopoimuilla on täydellinen liikkumisvapaus, sillä muuten nostavat poimut proteesia ja sitäpaitsi syntyy ärsytyksiä, jos proteesi ulottuu niihin. Kielen lat. nimitys on *Lingua*.

Suun limakalvopeite eroaa muista limakalvoista erinomaisen vastustuskykynsä kautta, mikä selittää sen seikan, että jatkuvasti voidaan limakalvolla pitää suuontelossa kautsutai metalliproteeseja, ilman, että limakalvossa tapahtuu mitään mainittavia muutoksia.

Kovan kitalaen keskiviivan kohdalla muodostaa limakalvo harjanteen, josta kummallekin puolelle suuntautuu joko heikommin tai selväpiirteisemmin esiintyviä kohoutumia *(Plicae palatinae transversae l. Rugae palatinae)*.

Yhtymäkohdan suuontelon ja nielun välille muodostaa Isthmus faucium, joka ylhäällä rajoittuu pehmeään kitalakeen ja sivuilla kitakaariin. Etumaisia kitakaaria kutsutaan nimellä Arcus glossopalatinus tahi Arcus palatinus

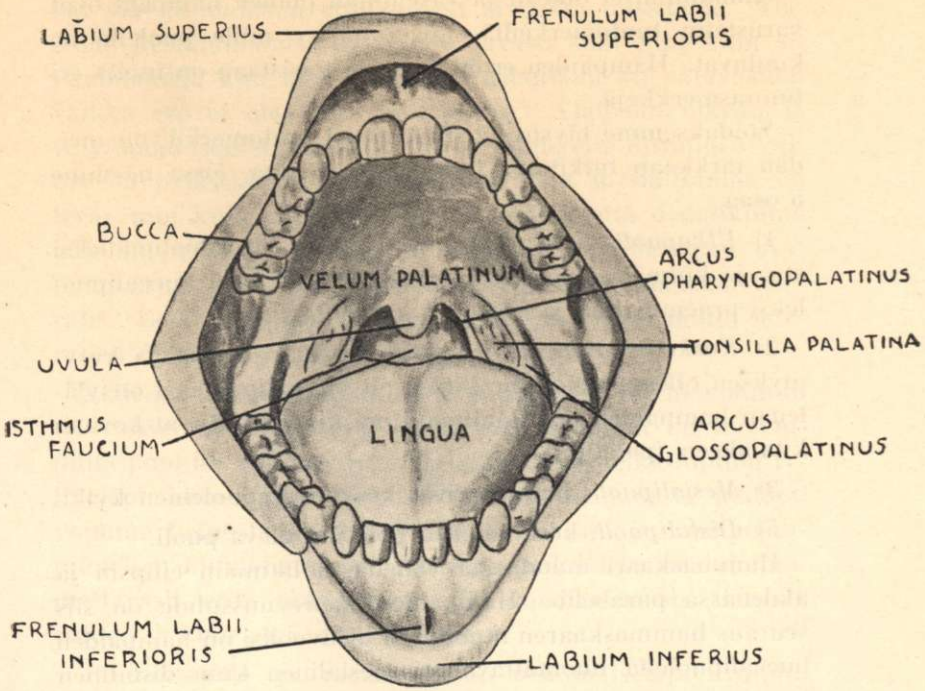

posterior. Kitakaarten välissä ovat nielurisat, *Tonsilla palatinae*. Pehmeä kitalaki on kovan kitalaen pidentymä.

B. HAMPAIDEN ANATOMIA.

Ihmisen pysyvä hammasrivistö käsittää 32 hammasta. Kussakin leuassa on 4 etuhammasta *(Dentes incisivi)*, 2 kulmahammasta *(Dentes canini)*, 4 pientä poskihammasta *(Dentes praemolares l. bicuspidati)* ja 6 suurta poskihammasta *(Dentes molares)*. Hammaskaava on seuraavan laatuinen:

3	2	1	2	2	1	2	3
3	2	1	2	2	1	2	3
mol.	bic.	canin.	inc.	inc.	canin.	bic.	mol.

Samannimiset oikean ja vasemman puolen hampaat ovat varustetut tuntomerkeillä, mistä näkyy mille puolelle ne kuuluvat. Hampaiden eroittamiseksi toisistaan on useita eri tunnusmerkkejä.

Voidaksemme täysin käsittää nämä tuntomerkit, on meidän tarkkaan tutkittava hampaan kruunua, jossa näemme 5 osaa.

1) *Ulkopuoli,* jota sanomme huulen- eli labialipuoleksi etu- ja kulmahampaiden kohdalla ja poski- eli buccalipuoleksi praemolarien ja molarien kohdalla.

2) *Kosketuskohta kieleen,* jota alaleuan hampaista kysymyksen ollessa sanomme kielen eli lingualipuoleksi on yläleuan hampaiden palatinalipuoli, ne kun rajoittuvat kovaan kitalakeen (palatum).

3) *Mesialipuoli,* hammasrivin keskiviivanpuoleinen kylki.

5) *Distalipuoli,* keskiviivasta poispäin oleva puoli.

Hammaskaari muodostaa yläleuassa likimain ellipsin ja alaleuassa parabelin. Hampaiden kaarevuussuhde on siis seuraus hammaskaaren muodosta. Senvuoksi on hampaiden buccalipuolella huomattavampi mesialinen kuin distalinen kaarevuus.

Jos vedämme vaakasuoran viivan purupinnan suuntaan, muodostaa tämä juuren akselin kanssa terävän kulman distalipuolta vastaan.

Kulmatunnusmerkki johtuu siitä, että hampaan mesialipuoli siirtyy puremapinnalla toiseen kulmaan kuin distalinen puoli. Tämä ero on erikoisen huomattava etuhampaissa ja kulmahampaissa.

Tarkastellessamme eri hammasryhmiä huomaamme seuraavanlaisia eroavaisuuksia yksityisten hampaiden välillä:

Yläleuassa on 4 etuhammasta ja alaleuassa yhtä monta; keskimmäiset eli mesialit (myös centralit) ja sivummaiset eli lateralit.

Ylä- ja alaleuan etuhampaiden ero on seuraavanlaatuinen:

Ylemmät ovat lapionmuotoiset ja leveämmät kuin alemmat, joilla on selväpiirteinen taltanmuoto. Keskenään eroavat ylä- ja alaleuan etuhampaat myöskin toisistaan. Yläleuan keskimmäinen on huomattavasti suurempi kuin sivummainen, kun taas alaleuassa asianlaita on päinvastoin vaikka ero ei ole yhtä huomattava. Yläleuan oikean ja vasemman ison etuhampaan ero on siinä, että distalinen kulma on pyöristynyt. Ylempien lateralien mesialikulma on terävämpi kuin edellisten, mistä johtuu, että distalikulma näyttää pyöristetymmältä. Alaleuan keskietuhampaat ovat hampaiston pienimmät, siis pienemmät kuin alaleuan lateralit. Leikkuupinnan kumpikin pää on terävä, mutta lateralien distalikulma on pyöristynyt.

Yläleuan kulmahampaiden kruunuosassa on heikommin tai vahvemmin esiintyvä kärki. Leikkuupinta on molemmilta puolilta pyöristynyt. Mesialisesti on leikkuupinta lyhyempi kuin distalisesti. Tästä eroavaisuudesta johtuen voimme helposti eroittaa toisistaan oikean- ja vasemmanpuoleisen kulmahampaan. Alaleuan kulmahammas ei huomattavasti eroa muodoltaan yläkulmahampaasta muussa suhteessa kuin että se on pienempi.

Premolareilla ja molareilla on neliömäisempi kruunu, jonka buccaliosa on tavallisesti suurempi kuin lingualinen, erittäinkin ensimmäisessä premolarissa. Niiden purupinnassa on heikommin tai vahvemmin esiintyviä kohoutumia (kuspeja) syvänteiden (fissurojen) ohella. Buccaliset kuspit ovat voimakkaammat kuin lingualiset. Erikoisen tärkeänä tuntomerkkinä mainittakoon, että fissurat käyvät hammaskaaren suuntaan.

Yläleuan premolarit ,joita on kaksi kussakin leuanpuolikkaassa, ovat suuremmat kuin alaleuan ja ovat niiden kuspit kärjekkäämmät, voimakkaammin kehittyneet, alaleuan ovat sensijaan pyöristyneet. Toinen premolari, jonka kruunu lähentelee neliönmuotoa enemmän kuin ensimmäisen, on säännöllisesti voimakkaampi kui ensimmäinen. Buccalikuspit ovat suuremmat lingualikuspeja. Samoin kuin kulmahampaat, voimme toisistaan eroittaa oikean ja vasemmanpuoliset premolarit. Kun kosketuskohdat ovat kor-

keammalla mesialisesti kuin distalisesti, on buccalikuspin reuna pitempi distalisesti kuin mesialisesti. Alaleuan premolarien kruunut, joista toiset suuremmat kuin ensimmäiset, ovat pyöristyneet ja sisäänpäin taipuneet, ensimmäisessä hyvin pieni lingualikuspi. Kuspien ero on huomattava.

Molarit, joita on 6 yhteensä, niin ylä- kuin alaleuassakin, siis 3 kullakin puolella, ovat suun suurimmat hampaat. Kolmas molari, niinkutsuttu viisaudenhammas, ei aina puhkea. Ensimmäisen molarin kruunu on suurempi kuin toisen ja toisen suurempi kuin kolmannen. Molarien puremapinta on neliönmuotoinen, kulmat ovat pyöristyneet ja kuspeja 4—5. Mesiali-buccalinen kuspi on yleensä kärjekkäämpi kuin muut. Tämä ominaisuus tekee mahdolliseksi määrätä mille puolelle suuta hammas kuuluu. Ylämolareissa on yleensä kuspi kussakin nurkkauksessa. Kolmannen molarin purupinnassa tavataan suuriakin eroavaisuuksia. Se on pienempi kuin muut molarit ja siitä puuttuu usein distaali-palatinaalinen kuspi.

Alaleuan molareissa on tavallisesti 5 kuspia. Kaksi fissurajuovaa jakaa buccalipuolen kolmeen kuspiin. Eroavaisuus ylämolareihin nähden on siinä, että alamolareilla on korostetumpi neliönmuoto.

Ylämolarien fissurat muodostavat selvän H-muotoisen kuvion kun taas alamolareissa näemme ristikuvion. Ulkomuodoltaan vaihtelevat molarit kuitenkin suuresti.

(Jatk. seur. numerossa.)

HAMMASTEKN. KYSYMYKS . . . (Jatk. siv. 10.)

kolaboratorioissa. Kolmas ryhmä käsittää teknikot ja hoitajattaret yleensä, jotka ovat hammaslääkärien palveluksessa, useimmiten maaseudulla. Ruotsissa on tällä hetkellä n. 800 hammasteknikkoa. Mitään valtion valvonnan alaista hammasteknikkojen valmistusta ei ole olemassa. Vuonna 1932 lähetti Ruotsin Hammastenikkoliitto kuninkaalle kirjelmän, jossa ehdotetaan koulua hammasteknikoille. Hammaslääkäriopiston opettajakunnasta muodostettu komitea laatii parhaillaan selostusta ja ehdotusta valtiollisen hammasteknikko-opetuksen järjestämisestä Ruotsiin. Gina Nilssonin Tukholmassa johtama hammasteknikkokoulu »Tandtekni-kerskola» on 4—5 kuukauden kurssin päätyttyä voinut päästää koulusta 60—70 oppilasta vuosittain. Näiden oppilaiden on erittäin vaikeata saada paikkaa, jotavastoin taitavalle ja etevälle hammasteknikolle paikan hankkiminen ei nykyään tuota mitään vaikeuksia, vaikka hammasteknikoilla pula-aikana olikin sangen vaikeat olot.

Ruotsin Hammasteknikkoliiton perustivat tammikuun 1 p:nä 1932 Tukholman, Göteborgin ja Öster-Götlandin hammasteknikkoyhdistykset ja lienee varmaa, että Malmössa ja Norrbottenissa sijaitsevat yhdistykset myös liittyvät siihen. Liittoon kuuluu sekä laboratorionomistajia että palveluksessa olevia, joko paikallisyhdistysten välityksellä liittyneinä tahi suoranaisina jäseninä. Liiton jäsenmäärästä on 30—40 % laboratorionomistajia. Jäsenluku on tällä hetkellä n. 150. Liitolla on oma äänenkannattajansa »*Tandtekni-kern*». Viime vuosikokouksessa sai liiton hallinto tehtäväkseen pyytää Tukholman ja Göteborgin paikallisyhdistyksiä asettamaan komitean, joka ottaisi selkoa laboratorionomistajien yhdistyksen perustamismahdollisuuksista, joko liittoon kuuluvana jaostona tai kokonaan erillisenä yhdistyksenä. Sitä seikkaa, että laboratorionomistajat ja palveluksessa olevat teknikot ovat liittyneet samaan liittoon, voidaan pitää syynä siihen, että niin monet ovat jääneet liiton ulkopuolelle. Erillisen toiminnan puolesta puhuvat monet seikat, ja työtä tehdään ratkaisun keksimiseksi. Oma mielipiteeni on», hän sanoi, »että laboratorionomistajien yhdistyksen perustamisesta olisi hyötyä molemmille asianosaisille ja uskon myöskin, että 60—70 % laboratorionomistajista tahtoisi liittyä omaan yhdistykseensä.»

Ruotsissa on ryhdytty ottamaan selkoa ammattiopetuksen järjestämisestä ja Ruotsin Hammasteknikkoliiton edustajia on kutsutttu neuvottelemaan komitean kanssa koulu-

ehdotuksen suuntaviivoista. Lisäksi on Ruotsin Hammaslääkäriliittoon kuuluvista hammasteknikoista ja hammaslääkäreistä muodostettu komitea keskustellut oppilaskysymyksestä. Hammasteknikkoliitto on osaltaan myös vaikuttanut siihen, että *Eastman-instituten* palveluksessa olevat hammasteknikot ovat saaneet paremmat palkkaedut.

Jotakin olemme sitkeällä ja uutteralla työllä saavuttaneet. Olemme saaneet vaikutusvaltaa, ja mielenkiinto järjestöä kohtaan on kasvamassa. Jos meillä vain olisi aikaa ja tilaisuutta, nousisi jäsenluku 100 %:lla. Mutta niinkuin nyt on asianlaita, on meidän odotettava ja toimittava edelleen. Ja eteenpäin meidän on päästävä kaikin keinoin. Herra Larsson päätti puheensa toivottamalla onnea ja menestystä vastaiselle kansainväliselle yhteistyölle toivoen ruotsalaisten saavan myös olla mukana tässä yhteistyössä.

Oloista Tanskassa

Tanskan Hammasteknikkoliiton puheenjohtaja, herra *Nerland* selosti sitten Tanskan hammasteknikoiden oloja. Hän huomautti, että Tanskassa on vuodesta 1907 lähtien ollut teknikkoyhdistys, joka myöhemmin sai nimekseen »*Dansk Tandtekniker förbund*». Yhdistys salli monen vuoden ajan jäsentensä työskentelevän joko harjoittelijoina, laboratorionomistajina tai palkattuina teknikkoina. Yhdistys teki tarmokasta työtä teknikkojen palkkojen ja työajan y.m. parantamiseksi. Kesti kuitenkin vuosia ennenkuin vihdoinkin ruvettiin osoittamaan mielenkiintoa m.m. oppilasolojen parantamiseen. Kautta vuosien oli ollut tapana, että oppilaita opetettiin lyhemmän tai pitemmän ajan maksua vastaan; huono tapa, josta oli vaikea päästä, kun ei ollut laissa säädettyä kieltoa. Teknikkoliitto suoritti suuren työn näiden olosuhteitten parantamiseksi osaksi yhteistyössä hammaslääkärien kanssa. Vaikkakin oltiin yksimielisiä, oli vaikeata keksiä käytännöllinen ratkaisu, ja olosuhteet eivät huomattavasti parantuneet.

Käännyttiin nyt ministeriön puoleen ja useiden neuvottelujen avulla saavutettiinkin teknikkojen työn tunnustaminen itsenäiseksi ammatiksi.

Siten avautui mahdollisuus oppilasolojen parantamiseen, joten enää ei kenen hyvänsä ollut lupa opettaa oppilaita ilman, että hänellä oli siihen tarpeellinen pätevyys. Mestarin ja hänen apulaisensa suhde järjestettiin oppilassopimuksella. Kaikki uudet oppilasolosuhteet ovat nyttemmin toukokuussa 1937 annetun oppilaslain alaiset.

Asiain kehityttyä näin pitkälle perustettiin toukokuussa 1937 laboratorioyhdistys nimeltään »*Föreningen av Dentallaboratorier*» laboratorionomistajain etujen valvomiseksi. Nyt on Tanskassa siis mestari- ja kisälliyhdistykset.

Aikaisemmissa ministeriön kanssa käydyissä neuvotteluissa ammatin tunnustamisesta saatiin aikaan 4 vuotisen oppiajan hyväksyminen. Neuvoteltuamme uudelleen ministeriön ja työviraston (arbetsdirektoratet'in) kanssa perustettiin komitea laatimaan ehdotusta pakollisista kisällikokeista hammastekniikassa. Komiteaan kuuluu 6 jäsentä, 3 työnantajien ja 3 kisällien puolelta, jaettuna siten, että 2 edustaa hammaslääkäreitä D.T.F., 1 Dentallaboratorioiden (työnantajien) yhdistystä ja 3 kisälliyhdistystä (svennerna). Komiteaa muodostettaessa ei praktisoivia teknikoita otettu lukuun, koska yksikään edellämainituista kolmesta yhdistyksestä ei tahtonut hyväksyä heitä opettajiksi.

Sellainen on tilanne nykyään Tanskassa, ja voimme varmuudella odottaa hyvää yhteistyötä hammaslääkäreiden kanssa.

Herra Nerland lopetti esittämällä ilonsa niiden suurten edistysaskeleiden johdosta, joita Norjassa, Suomessa ja Saksassa on tehty. Illan lausunnoista ymmärretään, että Saksa on paljon edellä meitä muita. Hän toivotti myös muille virkaveljilleen menestystä heidän pyrkimyksissään ammatin kehittämisen hyväksi.

Tanskan edustajan esitelmän jälkeen selosti allekirjoittanut oloja Suomessa. Koska lehtemme lukijat kuitenkin tuntevat nämä olosuhteet, en pitkitä kirjoitusta selostamalla nii-

tä. Ruotsalainen ammattilehti »Tandtekniker» on viime numerossaan julkaissut tämän selostuksen.

Tämän jälkeen herra *Oscar Larsson* Tukholmasta, ensin lausuttuaan allekirjoittaneelle kiitoksen sanoistani, että me Suomessa annamme arvoa Ruotsin Hammasteknikkoliiton puolelta saadulle avulle, selosti

Hollannin teknikoiden olosuhteita

Hän mainitsi, että 95 % Hollannin laboratorionomistajista on jäseninä hollantilaisessa liitossa. Nämä tekevät työtä hammaslääkäreille, mutta paitsi heitä on n.k. harjoittelevia teknikkoja. Hinnat näyttävät olevan sangen alhaiset ja ristiriitaiset, teknikot kärsivät sitäpaitsi liian suuresta luoton annosta. Liitto on yhteydessä Saksan Hammasteknikkojen Liittoon.

Aika oli jo niin pitkälle kulunut, että päätettiin jatkaa neuvotteluja illallisen jälkeen. Se nautittiin ravintolahuoneistossa.

Seuraavissa neuvotteluissa keskusteltiin siitä, olisiko muodostettava kansainvälinen hammasteknikkoliitto tai tyydyttoisiinkö siihen, että saataisiin muuten aikaan kansainvälistä yhteistyötä. Useampien edustajien lausuttua mielipiteensä päästiin yksimielisyyteen siitä, että koetettaisiin aikaansaada kansainvälistä yhteistoimintaa. Jokaisen maan hammasteknikkoliitto lähettäisi yhtäläiset kirjelmät toisiin maihin asianomaisia järjestöjä kiinnostavista asioista. Sitäpaitsi sovittiin ammattikirjoitusten vaihtamisesta ja mikäli mahdollista kutsun lähettämisestä muihin maihin suurempiin kokouksiin. Esitettiin myös toivomus kansainvälisen kokouksen järjestämisestä mikäli mahdollista joka toinen vuosi.

Näiden päätösten jälkeen pyysi edustajamme, virkaveli *P. Koivula* puheenvuoron. Hän kiitti norjalaista puheenjohtajaa G. Henrikseniä erinomaisen hyvin johdetusta kokouksesta ja toivoi, että me Suomessa olympialaiskisojen yhteydessä vuonna 1940 olisimme tilaisuudessa järjestämään kansainvälisen kokouksen. Hänen esityksensä sai vilkkaat suosionosoitukset: monet edustajat olivat jo aikaisemmin meille mainineet varmasti tulevansa olympialaiskisoihin. Yhden aikaan, hauskan ja toverillisen yhdessäolon jälkeen, matkustivat kaikki edustajat Osloon.

Sunnuntaina syyskuun 4 p:nä klo 10 kokoonnuttiin Käsityöläisten kokoushuoneistoon. Päivän ensimmäinen esitelmöitsijä oli hammaslääkäri *C. T. Jevanord* esitelmöiden »*Siltaproteesien rakenteesta*». Esitelmä oli hyvin opettavainen ja mielenkiintoinen ja saimme sen ohessa nähdä erinomaisia näytteitä. Hammaslääkäri Jevanord palkittiin voimakkain suosionosoituksin ja puheenjohtaja kiitti häntä kokousta kohtaan osoittamastaan mielenkiinnosta ja palveluksesta, minkä hän teki asettumalla sen käytettäväksi.

Sen jälkeen hammasteknikko *J. Cristensen* näytteli »*Luxenen folioimiskonetta*» ja hammasteknikko *H. Mellin* esitteli »*Gingvistiä*». Esittelijät keräsivät ympärilleen suuren joukon kiinnostuneita kuuntelijoita. Kokous julisti sen jälkeen välijajan mennäkseen katsomaan Ruotsi—Norja jalkapallomaaottelua. Kello 18 jatkettiin kokousta. Herra *Villner,* Vienand Dental A/G:sta piti esitelmän »*Veroden Stufenskronor'in käyttömahdollisuuksista proteesi- ja siltatekniikassa*». Esitelmä pidettiin saksaksi, mutta kieltä taitamattomille jaettiin käännös.

Maanantaina syyskuun 5 p:nä alkoi kokous klo 9,45. Useita esitelmiä pidettiin ja näytteitä annettiin, mutta koska herra P. Koivula on luvannut kokouksissamme esittää niistä mielenkiintoisimmat, en tässä niitä tarkemmin selosta.

Norjan liiton puheenjohtajan opastamina oli meillä tilaisuus iltapäivällä käydä Norjan ammattinäyttelyssä, »Vi kan», jossa oli paljon mielenkiintoista nähtävänä. Näyttelyssä käynnin jälkeen söimme yhteisen jäähyväispäivällisen Käsityöläisammattiliiton ravintolassa. Esitimme sydämellisimmät kiitoksemme norjalaisille virkaveljillemme heidän vieraanvaraisuudestaan sekä yhdessäolostamme. Päivällisen aikana esitimme toivomuksemme jälleennäkemisestä vuonna

1940. Norjalaiset kiittivät kutsusta ja lähettivät terveisensä kaikille virkaveljille Suomessa.

Eräiden Ruotsin Hammasteknikkoliiton hallinnon jäsenten kanssa olimme sopineet siitä, että paluumatkalla viipyisimme vuorokauden Tukholmassa. Niin tapahtuikin. Tavattuamme heidät iltapäivällä, kutsuivat ruotsalaiset meidät »Gyllene Fredeniin» (vanhassa kaupunginosassa sijaitsevaan Bellmanin aikana rakennettuun ravintolaan). Kaikin puolin hauskan ja mielenkiintoisen yhdessäolon aikana keskusteltiin ja vaihdettiin mielipiteitä Oslossa juuri pidetystä kokokouksesta. Sitäpaitsi saimme ja annoimme toisillemme täydentäviä tietoja erilaisista hammasteknikkokysymyksistä omissa maissamme. Saimme myös tilaisuuden tutustua Eastman-laitokseen työaikana ja käydä muutamissa muissakin Tukholman laboratorioissa. Ruotsalaiset lähettivät sydämellisimmät menestyksentoivotuksensa Suomen Hammasteknikkoliitolle. Kaikin puolin hyödyllisen ja opettavan matkan jälkeen saavuimme Helsinkiin syyskuun 9 päivänä.

G. A. Sundholm.

Urheilevat hammasteknikot

tietävät että liitolle on lahjoitettu upea »NUFORM» niminen hopeamalja kiertopalkinnoksi. Se on ikuisesti kiertävä palkinto ja siihen on laadittava säännöt, joiden mukaan sen voi saada vuodeksi kerrallaan haltuunsa.

Näin arvokas palkinto vaatii ehdottomasti voittajakseen eri urheilulajeissa kilpailevaa joukkuetta. Aikaisemman »P a h k a-m a l j a n» kohtalo ratkesi 3-miehisen joukkueen kolminkertaisen kiinnityksen jälkeen yleisurheilun 6-ottelussa. Yleensä on tätä 6-ottelua pidetty liian rankkana urakkana, ja siksi olisi tähän uuteen palkintoon saatava vähän kevyempi ja monipuolisempi ohjelma. Talviurheilu mukaan! kuuluu huutoja. Talviurheilusta on ainoastaan hiihto mahdollinen ja siis tervetullut.

U r h e i l u k o m i t e a s ä ä n t ö j ä l a a t i m a a n!

J O H T O K U N T A.

Kilpailukutsu

Kutsumme täten kaikkia Suomen hammasteknikkoja luisteluja hiihtokilpailuihin, jotka pidetään Helsingissä helmikuun 25 ja 26 p:nä. Luistelukilpailut pidetään H.L. radalla Kaisaniemessä helmikuun 5 p:nä ja hiihtokilpailut viimevuotisessa paikassa Haagassa 26 p:nä. Kilpailuohjelma lähemmin kiertokirjeessä.

Urheilutoimikunta.

Uskomatonta, mutta totta

Norjalaisesta »Tannteknikerbladet»ista saksimme hauskan jutun, jonka se puolestaan on lainannut canadalaisesta ammattilehdestä »Journal of the Canadian Dental Associaton».

Canadalainen hammaslääkäri lähettää erään koko-yläleuan jäljennöksen mukana kirjeen teknikolleen:

»Kuusitoista vuotta sitten», kirjoittaa hammaslääkäri, »teimme levyn ulkomaalaiselle potilaalle. Vanha levy, joka seuraa mukana, on nyt murtunut palasiksi. Kun tarkastin potilaan suuta, ottaakseni siitä jäljennöksen, havaitsin hänellä olevan epätavallisen matalan ja litteän kitalaen. Kysyin häneltä, oliko hänen ollut vaikea saada levy istumaan. Hän vastasi, että kuudentoista vuoden aikana oli levy ollut poissa hänen suustaan vain kolme kertaa, koska se oli istunut *niin* hyvin. Mutta sitten oli eräs hänen naapurinsa sanonut, että hänen välttämättä olisi silloin tällöin otettava levy suustaan ja puhdistettava se. Hän yritti kokonaisen päivän, mutta ilman tulosta. Seuraavana päivänä otti hän pihdit ja työskenteli niiden avulla kokonaisen tunnin sillä seurauksella, että sai poimia levyn suustaan kappaleina. Silloin se ei ollut ollut poissa suusta viiteentoista vuoteen.

Sama potilas kertoi, että hän aikaisemmin, muutama vuosi sitten, oli lyönyt 10 dollaria vetoa erään toisen tuttavansa kanssa siitä, että tämä ei pystyisi saamaan levyä hänen suustaan. Tuttava työskenteli kaikin voimin ainakin tunnin ajan. Ainoa mitä hän sai aikaan, oli että haavoitti potilaan ikeniä ja hammaslihaa — menetti rahansa.»

»Tannteknikerbladet» lopettaa juttunsa toivomalla, että teknikko, mr. Campbell, ilmaisisi ammattiveljilleen kaikkialla maailmassa salaisuuden, miten levy voidaan saada *todella* istuvaksi. Samaa toivomme mekin.

Ammattitoverit ja lehden ystävät!

Toimitus ottaa mielihyvin vastaan ammattialaa ja hammasteknikoiden oloja eri paikkakunnilla koskevia kirjoituksia. Avustukset lähetettävä osoitteella: K. A. Suckman, Eerikinkatu 25. A.

Suomen Hammasteknikkoliiton jäsenet

Käyttäytykää aina, sekä työpaikallanne, että sen ulkopuolella siten, että käytöksenne tuottaa kunniaa sekä itsellenne että liitollenne. Täyttäkää säännöllisesti velvollisuutenne liittoanne kohtaan.

Käykää aina, kun tilaisuutta suinkin on, liiton ja yhdistystenne kokouksissa, niin että jatkuvasti olette tietoinen asiain kulusta ja päätöksistä.

Pysykää uskollisina liiton säännöille ja sen asettamille velvoituksille.

Olkaa tunnollisia työssänne ja rehellisiä ammattitovereitanne kohtaan.

Käyttäkää kaikkia mahdollisia tarjolla olevia tilaisuuksia, levittääksenne tietoa liiton tarkoituksesta ja päämääristä, samoin lisätäksenne omia tietojanne niin yleisistä kuin liittoanne koskevissa asioissa.

Huom!

Muistakaa tehdä ajoissa ilmoitus osoitteenmuutoksista lehden toimitukseen.

OY. HAMMAS- JA SAIRASTARVIKE
Helsinki, Unionink. 24. Puh. 37669 - 65757

Kun T e, hyvät hammasteknikot, tiedätte, että

JOTA-hiomakivet,
HYGIENIC-kautsulaadut,
HUTSCHENREUTHERIN SUPRA ja
RECTA-hampaat

ja myymämme muut tarveaineet ja työvälineet ovat laatutavaroita,

niin olisi mielestämme **oman etunne mukaista** käyttää niitä sitäkin suuremmalla syyllä, kun **hintamme ovat erittäin kohtuulliset.**

HAMMASTEKNIKOT!
TE OLETTE YKSITYISYRITTÄJIÄ. SUOSIKAA SIIS MUITA YKSITYISYRITTÄJIÄ JA OSTAKAA NIILTÄ.

Arvoisat Hammasteknikot!

Myymme varastosta alaan kuuluvia tarpeita kuten mm.

NUFORM hampaita
MC CORMICK kautsua
ALSTON „
ja ZENITH „

Suomen Tuontikeskus Oy.
Helsinki - Unioninkatu 15 - Puh. 38312 ja 32789

Laadultaan parasta

999,9/1000 osaa puhdasta kultaa

aina varastossa!

Hammasteknikot! Me valmistamme myös kultaseoksia oman erikoisreseptinne mukaan. Toimitamme myöskin maaseudulle.

Kultaseppä

WESTERBACK

Helsinki - Eerikinkatu 7

Puhelin 34223

Herrat

Hammasteknikot!

Joka kerran on tutustunut

ATLANTIC HAMPAISIIN,
JÄLJENNÖSKIPSIIMME,
UPOTUSMASSAAMME,
ASTYNAX VAHAAN,
PALADONIIN,
Y. M. Y. M.

edustamiimme hammasteknillisiin välineihin, on aina jatkanut niiden käyttöä.

Suositelkaa Hammaslääkäreillenne näitä erinomaisia tarvikkeita, joiden laatu on taattu!

O.Y. DENTALIA A.B.

Keskuskatu 4 - Helsinki - Puh. 24 934

HELAXIT

Uusi käänteentekevä proteesiaine

On tunnettua, että polymeriset vanyliacryliyhdistykset ja erikoisesti methacryliyhdistykset ovat sekä hygienisesti että mekaanisesti erittäin sopivia aineita proteeseja varten ja käytännöllisesti katsoen murtumattomia.

Uusimmasta valmisteesta, HELAXIT-tekohartsista voidaan tehdä proteeseja ilman kalliita laitteita, yksinkertaisella ja edullisella tavalla. Tavalliseen kautsukyvettiin valetaan kovakipsiin malli. Kyvettipuoliskot kuumennetaan 175—185° lämpöön ja pulverimainen Helaxit pannaan siihen puoliskoon, jossa hampaat ovat. Kun aine lämmön vaikutuksesta muuttuu sitkeäksi massaksi, puristetaan se lopulliseen muotoonsa tavallisessa kautsupuristitimessa. Toiseen kyvetinpuoliskoon tehdään uomia, joista ylimääräinen aine voi valua pois. Näin yksinkertaisesti valmistettu työ vastaa korkeimpiakin vaatimuksia.

Värinsäpitävää - Ei muutu suussa - Läpikuultavaa - Ikeniä muistuttava väri - Erittäin kova pinta - Homogeenista - Ei ime nesteitä - Valmistukseen ei tarvita erikoiskoneita - Ei supistu eikä laajene - Hajutonta ja mautonta.

PURISTETAAN TAVALLISESSA KAUTSUPURISTIMESSA ILMAN TINALEHTEÄ.

Myy:

Hammasväline Oy.

Helsinki

Arv.

Hammasteknikot!

KAUTSCHUT,
VAHAT y. m.

työssänne tarvittavat aineet ostatte ehdottomasti edullisimmin

HAMMAS OY:stä

P. Esplanaadik. 25 B. Puh. 21 433 ja 63 680

Tehkää koetilaus ensi tilassa

ellette ole aikaisemmin olleet asiakkaitamme.

Kaikki tahtovat...

SOLILA-ANATOFORM
hampaita

koska . . .
niissä on elävä posliini, laaja värivalikoima ja suuri kestävyys . . .
Solila-Anatoform on maailmassa enin myyty hammas.

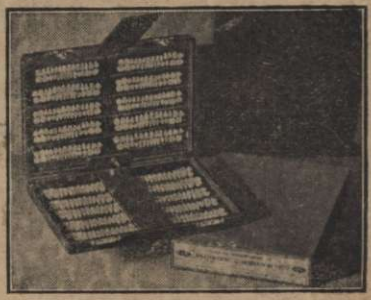

Tavallisimmat muodot sirossa kotelossa.

YKSINMYYJÄ SUOMESSA:

O. Y. DENTAL-DEPOT A. B.

E. Ranta 2. Puh. 20601.

Tukkumyyjä:

The Amalgamated Dental Co. Ltd. London W. 1. Piccadilly.

Helsinki 1939. Kirjapaino Oy. Sana